

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Σχολή Επιστημών της Αγωγής
Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα»

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ **«ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ»**

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2023-24

Μαρασλή 4, 10676, Αθήνα
Τηλ. 210 368 9648
Γραμματεία Τμήματος ΕΑΠΗ

Σταδίου 5, 7^{ος} όροφος (γρ. 719)
Τηλ. 210 368 9312
Γραφείο Υποστήριξης ΠΜΣ

e-mail: pmsteapi@gmail.com

ιστοσελίδα: <http://www.ehr.ecd.uoa.gr>

ΠΜΣ «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ»
ΤΕΑΠΗ ΕΘΝΙΚΟ & ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» λειτουργεί με νέο θεσμικό πλαίσιο από το ακαδημαϊκό έτος 2018-19 (ΦΕΚ 2501/29-06-2018 τ.Β'). Εφεξής το πρόγραμμα οργανώνεται και παρέχεται αποκλειστικά από το ΤΕΑΠΗ του Εθνικού και Καποδιστριακού Παν/μίου Αθηνών (ΕΚΠΑ). Έχει ήδη εικοσιεπταετή λειτουργία και πρόκειται για ένα από τα πρώτα διακρατικά μεταπτυχιακά προγράμματα.

Το Πρόγραμμα αποτελεί συνέχεια του διακρατικού Κοινού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών που ιδρύθηκε το 1994 και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 1995-96. Το Πρόγραμμα αυτό με τίτλο «Συγκριτική Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» ιδρύθηκε με πρωτοβουλία του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία του Πανεπιστημίου Αθηνών σε συνεργασία με το Institute of Education του Πανεπιστημίου του Λονδίνου. Από το 2006 χορηγείται Ενιαίος τίτλος σπουδών από τα δύο Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΕΚΠΑ και ΙΟΕ). Το Πρόγραμμα αυτό υπήρξε το πρώτο ΠΜΣ του ΕΚΠΑ που περιλάμβανε διεθνή συνεργασία και οδήγησε σε κοινό μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών. Η συνεργασία συνεχίστηκε και μετά τη συγχώνευση του Institute of Education με το University College London το 2014 και ολοκληρώθηκε το ακαδημαϊκό έτος 2018-19. Το Κοινό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΤΕΑΠΗ/ΕΚΠΑ και του UCL ΙοΕ λειτούργησε έως και την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών/ριών του.

1. ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το ΠΜΣ «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα» του ΤΕΑΠΗ του Εθνικού και Καποδιστριακού Παν/μίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) έχει ως κύριο στόχο την ανάπτυξη της θεωρίας, της έρευνας και της πρακτικής στην Εκπαίδευση και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα.

Το Πρόγραμμα επιδιώκει να διαμορφώσει επιστήμονες και επαγγελματίες οι οποίοι/ες συμμετέχουν στην έρευνα, στη διδασκαλία και στη διαμόρφωση εκπαιδευτικών πολιτικών με έμφαση στην καταπολέμηση των κοινωνικών ανισοτήτων και στην εμπέδωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην εκπαίδευση.

1.1: ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- η σε βάθος κατανόηση και κριτική ερμηνεία κοινωνικών φαινομένων που σχετίζονται με κάθε είδους κοινωνικές διακρίσεις, καθώς και της ιστορικότητάς τους
- η αναλυτική και κριτική προσέγγιση των εκπαιδευτικών θεσμών και φορέων των σύγχρονων κοινωνιών
- η συνειδητοποίηση και ο αναστοχασμός πάνω στις συνθήκες και τις προκλήσεις που απαντούν στον χώρο της σύγχρονης εκπαίδευσης και οι οποίες συναρτώνται με την πολιτισμική ετερότητα
- ο προβληματισμός γύρω από το περιεχόμενο, την εξέλιξη και τους περιορισμούς της έννοιας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- η κριτική συμμετοχή σε συζητήσεις που αφορούν θεματικές του ΠΜΣ
- η σύνδεση θεωρίας και ερευνητικής, επαγγελματικής και ευρύτερα κοινωνικής πράξης
- ο σχεδιασμός και η εκπόνηση έρευνας σε θέματα σχετικά με τα αντικείμενα του ΠΜΣ
- η εφαρμογή και ο δημιουργικός συνδυασμός θεωρητικών εννοιών και αναλυτικών εργαλείων για την ερμηνεία σωμάτων δεδομένων
- η δημιουργική και αποτελεσματική παρέμβαση με στόχο τη διαχείριση και την αντιμετώπιση καθημερινών συνθηκών και συμβάντων σε κοινωνικούς, επαγγελματικούς και εκπαιδευτικούς χώρους όπου αναδύονται ζητήματα σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις ταυτότητες και τις κοινωνικές ανισότητες
- ο σχεδιασμός και η πραγματοποίηση εκπαιδευτικών παρεμβάσεων με στόχο τον αναστοχασμό εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών πάνω στα ανθρώπινα δικαιώματα και τις κοινωνικές ανισότητες και ταυτότητες.

2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

2.1 Δομή του Προγράμματος σπουδών

Το Πρόγραμμα Σπουδών αποτελείται από:

- α. Μαθήματα (Υποχρεωτικά και Κατ' Επιλογήν)
- β. 1 Διεπιστημονικό Σεμινάριο και
- γ. Διπλωματική Εργασία.

Τα μαθήματα, το διεπιστημονικό σεμινάριο καθώς και η διπλωματική εργασία αξιολογούνται με βάση το Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς και Συσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (ECTS). Οι ελάχιστες πιστωτικές μονάδες (ECTS) του Προγράμματος είναι 120.

2.1.1 ΜΑΘΗΜΑΤΑ (70 ECTS)

A. Υποχρεωτικά μαθήματα (20 ECTS)

- Μεθοδολογία έρευνας στο ελληνικό εκπαιδευτικό και κοινωνικό πλαίσιο (10 ECTS)

- Κοινωνικές ανισότητες, ανθρώπινα δικαιώματα και εκπαίδευση: Σύγχρονα θεωρητικά ζητήματα (10 ECTS)

B. Κατ' επιλογήν μαθήματα (50 ECTS)

Οι φοιτητές/ριες κατά τη διάρκεια της διετούς φοίτησης επιλέγουν πέντε (5) από τα προσφερόμενα μαθήματα που αναφέρονται παρακάτω:

Γλώσσα και εκπαίδευση: 10 ECTS
Διδακτικές πρακτικές και ετερότητες: 10 ECTS
Έθνος και φυλή: 10 ECTS
Εκπαίδευση και αειφορία: 10 ECTS
Εκπαιδευτικοί θεσμοί και ιδιότητα του πολίτη: 10 ECTS
Θεωρία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων: 10 ECTS
Θηλυκότητες και αρρενωπότητες στον 21 ^ο αιώνα: 10 ECTS
Κείμενα και ταυτότητες: 10 ECTS
Σχολική γνώση, εκπαιδευτικές πρακτικές και κοινωνικές ανισότητες: 10 ECTS
Μειονότητες, μετανάστες, πρόσφυγες στην εκπαίδευση: 10 ECTS
Ταυτότητες και ομάδες: η συνάντηση του ψυχικού με το κοινωνικό: 10 ECTS

Γ. Μαθήματα από άλλα ΠΜΣ του ΕΚΠΑ

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες (ΜΦ) έχουν επίσης τη δυνατότητα να επιλέξουν ένα μάθημα συναφές προς το αντικείμενο του Προγράμματος από τα εξής ΠΜΣ:

- «Ειδική Αγωγή» του ΤΕΑΠΗ (ΕΚΠΑ)
- «Πολιτική Επιστήμη και Κοινωνιολογία» του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης (ΕΚΠΑ)

Οι ΜΦ θα πρέπει να κάνουν αίτηση στη Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ με την επιλογή τους επισυνάπτοντας το περίγραμμα του σεμιναρίου/μαθήματος και να την αιτιολογήσουν σε σχέση με τα ακαδημαϊκά ενδιαφέροντά τους. Η Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ, σε συνεδρίασή της, θα εγκρίνει ή θα απορρίψει τις προτεινόμενες επιλογές. Η αίτηση θα πρέπει να υποβληθεί τουλάχιστον δύο εβδομάδες πριν από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής δηλώσεων των μαθημάτων του αντίστοιχου εξαμήνου.

2.1.2 ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ (10 ECTS)

Οι φοιτητές/ριες συμμετέχουν υποχρεωτικά στο Διεπιστημονικό Σεμινάριο «*Εκπαίδευση, Δικαιώματα και Ανισότητες*» (10 ECTS)

2.1.3 ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (40 ECTS)

Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία (ΜΔΕ) περιλαμβάνει 2 φάσεις και εκπονείται αντίστοιχα στο 3^ο και 4^ο εξάμηνο σπουδών:

Α' φάση. Συγκρότηση του θέματος της ΜΔΕ και διαμόρφωση του σχεδίου έρευνας

Β' φάση. Υλοποίηση της έρευνας και συγγραφή της ΜΔΕ (περίπου 20.000 λέξεις).

Η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας υποστηρίζεται από σχετικό με τη ΜΔΕ σεμινάριο, καθώς και εργαστήριο μεθοδολογίας με αντικείμενο την ανάλυση ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων.

2.1.4 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ: ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Παράλληλα με τα μαθήματα προσφέρεται κατ' επιλογήν το Εργαστήριο Μεθοδολογίας, το οποίο υποστηρίζει την έρευνα των φοιτητών/ριών εστιάζοντας στην επεξεργασία ποσοτικών δεδομένων.

2.2 Διάρθρωση του Προγράμματος Φοίτησης

Οι υποχρεώσεις φοίτησης ανά εξάμηνο σπουδών ορίζονται ως εξής:

Για όσους/ες εγγράφονται στο Πρόγραμμα από το ακαδ. έτος 2023-2024 και στο εξής

Α' εξάμηνο

2 υποχρεωτικά μαθήματα:

- Κοινωνικές ανισότητες, Ανθρώπινα Δικαιώματα και Εκπαίδευση: Σύγχρονα θεωρητικά ζητήματα

- Διεπιστημονικό σεμινάριο «Εκπαίδευση, δικαιώματα και ανισότητες» (υποχρεωτικό)

1 μάθημα επιλογής

Β' εξάμηνο

1 υποχρεωτικό μάθημα:

Μεθοδολογία έρευνας στο ελληνικό εκπαιδευτικό και κοινωνικό πλαίσιο

2 μαθήματα επιλογής

Γ' εξάμηνο

1 μάθημα επιλογής

Μεταπτυχιακή Διπλωματική εργασία

Σεμινάριο υποστήριξης ΜΔΕ - Πρώτη φάση (υποχρεωτικό)

Δ' εξάμηνο

1 μάθημα επιλογής

Μεταπτυχιακή Διπλωματική εργασία

Σεμινάριο υποστήριξης ΜΔΕ - Δεύτερη φάση (υποχρεωτικό)

3. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΜΔΕ)

Πρόκειται για την εις βάθος διερεύνηση ενός θέματος το οποίο εντάσσεται στο γνωστικό πεδίο του ΠΜΣ. Η ΜΔΕ μπορεί να είναι ερευνητική ή συνθετική γραπτή εργασία ή να περιλαμβάνει επίσης Πρακτική Άσκηση. Μετά την ολοκλήρωση του δευτέρου εξαμήνου σπουδών οι ΜΦ επιλέγουν θέμα και επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/ρια. Η επιλογή του θέματος γίνεται με βάση τα ενδιαφέροντα των φοιτητών/ριών και μετά από συνεννόηση με τον/ην διδάσκοντα/ουσα που θα αναλάβει την επίβλεψη της ΜΔΕ. Εκτός από τους/ις διδάσκοντες/ουσες του ΠΜΣ την επίβλεψη ΜΔΕ αναλαμβάνουν και μέλη ΔΕΠ, ΕΕΠ και ΕΔΙΠ και ομότιμοι/ες καθηγητές/ριες του Τμήματος ΕΑΠΗ-ΕΚΠΑ.

Η ΜΔΕ εκπονείται κατά τη διάρκεια του δεύτερου έτους σπουδών σε δύο φάσεις: η πρώτη (συγκρότηση της προβληματικής, σχέδιο και μέθοδος έρευνας) κατά το γ' εξάμηνο, και η δεύτερη (ολοκλήρωση και συγγραφή της ΜΔΕ) κατά το δ' εξάμηνο σπουδών.

Η τακτική συνεργασία με τον/ην επιβλέποντα/ουσα είναι αναγκαία όσο διάστημα διαρκεί η εκπόνηση της ΜΔΕ.

3.1 Σεμινάριο ΜΔΕ

Το Σεμινάριο της ΜΔΕ έχει ως στόχο την υποστήριξη των ΜΦ κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της εργασίας τους.

Το Σεμινάριο περιλαμβάνει τρεις συναντήσεις: μια ανοικτή συζήτηση με τους/τις επιβλέποντες/ουσες τον Οκτώβριο και δύο διήμερες συναντήσεις το Φεβρουάριο και το Μάιο. Η συμμετοχή των ΜΦ είναι υποχρεωτική και αποτελεί μέρος της εκπόνησης της ΜΔΕ.

Το Φεβρουάριο γίνεται παρουσίαση της πρώτης φάσης της εργασίας (ερευνητικά ερωτήματα, βιβλιογραφική επισκόπηση, παρουσίαση μεθοδολογίας) από κάθε ΜΦ και το Μάιο παρουσιάζεται η πορεία ολοκλήρωσης της εργασίας (εμπειρικά δεδομένα, επεξεργασία, συμπεράσματα).

3.2 Έκταση και τεχνικά χαρακτηριστικά της ΜΔΕ

Η ΜΔΕ συντάσσεται στην ελληνική ή την αγγλική γλώσσα με βάση τη συμφωνία του ΜΦ και του/της επιβλέποντος/ουσας. Η έκτασή της μπορεί να κυμαίνεται από 17.000 έως 20.000 λέξεις χωρίς τα παραρτήματα. Περιλαμβάνει υποχρεωτικά σύντομη περιγραφή του περιεχομένου (περίληψη) στην ελληνική και αγγλική γλώσσα.

Η εργασία πρέπει να είναι δακτυλογραφημένη, σε διάστιχο 1.5, μέγεθος γραμματοσειράς 12 (Arial ή Calibri) και σελίδες μεγέθους Α4. Στο εξώφυλλο αναγράφεται το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, το ΕΚΠΑ, το όνομα του/της ΜΦ, το όνομα του/ης επιβλέποντος/ουσας, ο τίτλος της Μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, και το ακαδημαϊκό έτος. Πρότυπο του εξωφύλλου της ΜΔΕ

είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ. <http://www.ehr.ecd.uoa.gr/wp-content/uploads/2016/07/dissertation-cover-2018-19-2.pdf>.

Η εργασία ολοκληρώνεται και υποβάλλεται για κρίση στο τέλος του δ' εξαμήνου σπουδών (βλ. ακαδημαϊκό ημερολόγιο). Κατατίθεται σε τέσσερα (4) βιβλιοδετημένα αντίτυπα και σε ηλεκτρονική μορφή (cd-rom).

3.3 Χρονοδιάγραμμα εκπόνησης της ΜΔΕ

1 ^η εβδομάδα Οκτωβρίου (β' έτους)	Δήλωση θέματος και επιβλέποντα/ουσας ΜΔΕ.
4 ^η εβδομάδα Οκτωβρίου	Έναρξη σεμιναρίου ΜΔΕ: παρουσίαση του θέματος της ΜΔΕ από κάθε ΜΦ.
1 ^η εβδομάδα Φεβρουαρίου	Σεμινάριο ΜΔΕ: παρουσίαση της πρώτης φάσης της εργασίας (ερευνητικά ερωτήματα, βιβλιογραφική επισκόπηση, μεθοδολογία).
1 ^η εβδομάδα Μαΐου	Σεμινάριο ΜΔΕ: παρουσίαση της πορείας ολοκλήρωσης της εργασίας (εμπειρικά δεδομένα, επεξεργασία, συμπεράσματα).
15 Ιουνίου ή (μετά από παράταση) 30 Σεπτεμβρίου*	Υποβολή ΜΔΕ για κρίση.

*Δυνατότητα τρίμηνης παράτασης, μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου, για την ολοκλήρωση της ΜΔΕ παρέχεται από τη Συντονιστική Επιτροπή του Προγράμματος μετά από τεκμηριωμένη αίτηση του/ης φοιτητή/ριας και θετική εισήγηση του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ.

Μετά από αυτή την ημερομηνία, παράταση υποβολής της διπλωματικής εργασίας μπορεί να δοθεί μόνο σε περίπτωση τεκμηριωμένου αιτήματος για ιδιαίτερα σοβαρούς λόγους και για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα εξάμηνο (δηλαδή μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου). Για την έγκριση της παράτασης απαιτείται εισήγηση του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ και η σύμφωνη γνώμη της Συντονιστικής Επιτροπής.

Οι αιτήσεις για παράταση κατάθεσης της ΜΔΕ υποβάλλονται, σύμφωνα με το ακαδημαϊκό ημερολόγιο, ως εξής:

- πρώτη αίτηση για τρίμηνη παράταση (μέχρι 30 Σεπτεμβρίου): τελευταία εβδομάδα Μαΐου.

- δεύτερη αίτηση για παράταση (μέχρι τέλος Φεβρουαρίου): τελευταία εβδομάδα Σεπτεμβρίου.

Σε περίπτωση χορήγησης δεύτερης παράτασης για την εκπόνηση της ΜΔΕ (μέχρι τέλος Φεβρουαρίου) απαιτείται εκ νέου εγγραφή και καταβολή ειδικού τέλους εγγραφής (300,00 €).

3.4 Αξιολόγηση της ΜΔΕ

Για την αξιολόγηση της ΜΔΕ ορίζεται από τη Συντονιστική Επιτροπή τριμελής επιτροπή με εισήγηση του/της επιβλέποντος/ουσας καθηγητή/ριας. Στις επιτροπές αξιολόγησης των ΜΔΕ συμμετέχουν οι διδάσκοντες/ουσες του Προγράμματος καθώς και μέλη ΔΕΠ, ομότιμοι/ες καθηγητές/ριες, μέλη ΕΕΠ και ΕΔΙΠ του ΤΕΑΠΗ-

ΕΚΠΑ. Μέλη ΔΕΠ άλλων Τμημάτων μπορούν να οριστούν ως μέλη της επιτροπής αξιολόγησης εφόσον διδάσκουν σε μεταπτυχιακό επίπεδο σε συναφές με το αντικείμενο του ΠΜΣ επιστημονικό πεδίο μετά από εισήγηση του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ.

Ο/Η φοιτητής/ρια παρουσιάζει προφορικά την εργασία του/της ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής και απαντά στις ερωτήσεις και τα σχόλια των μελών της επιτροπής.

Αν υπάρχουν προβλήματα στο περιεχόμενο της ΜΔΕ, η επιτροπή μπορεί:

(α) να ζητήσει διορθώσεις και εκ νέου κατάθεση σε χρονικό διάστημα το οποίο ορίζεται τη στιγμή της προφορικής υποστήριξης. Μετά την εκ νέου κατάθεση της ΜΔΕ προβλέπεται και νέα προφορική εξέταση. Το ενδεχόμενο να ζητηθούν διορθώσεις ισχύει μόνο στην περίπτωση που η ΜΔΕ έχει κατατεθεί είτε εμπρόθεσμα (μέχρι 15 Ιουνίου) είτε στο διάστημα της τρίμηνης παράτασης (μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου). Δεν ισχύει στην περίπτωση δεύτερης παράτασης (τέλος Φεβρουαρίου).

(β) να απορρίψει την εργασία. Στην περίπτωση αυτή δεν είναι δυνατή η ολοκλήρωση του ΠΜΣ και ο/η ΜΦ διαγράφεται οριστικά από το πρόγραμμα.

3.5. Ψηφιακό αποθετήριο ΠΕΡΓΑΜΟΣ

Η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Αθηνών στη συνεδρία της 22ας-9-2016/ Αρ. Κεντρικού Πρ: 1617006790 και της 29ης-11-2016 / Αρ. Κεντρικού Πρ.: 1617011856 αποφάσισε ομόφωνα την **υποχρεωτική** κατάθεση της παραγόμενης στο ΕΚΠΑ “Γκρίζας Βιβλιογραφίας”, και συγκεκριμένα Πτυχιακές Εργασίες, Μεταπτυχιακές Διπλωματικές Εργασίες και Διδακτορικές Διατριβές, στην πλατφόρμα «Πέργαμος» η οποία αποτελεί το Ιδρυματικό Ψηφιακό Αποθετήριο του ΕΚΠΑ.

Με βάση την εφαρμογή της ενιαίας πολιτικής υποχρεωτικής ηλεκτρονικής κατάθεσης των εργασιών στο Ψηφιακό Αποθετήριο «Πέργαμος», η ορκωμοσία και η αποφοίτηση των φοιτητών/ριών συνδέεται άμεσα με τη διαδικασία αυτή.

Παρά την ύπαρξη ορισμένων δυνατοτήτων περιορισμού στην πρόσβαση του πλήρους κειμένου των μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών και διδακτορικών διατριβών, το Πανεπιστήμιο υποστηρίζει και ενθαρρύνει την επιλογή της ελεύθερης και απρόσκοπτης πρόσβασης στο περιεχόμενο, λαμβάνοντας υπόψη και το **ψήφισμα της 71^{ης} Συνόδου Πρυτάνεων και Προέδρων Δ.Ε. των Ελληνικών Πανεπιστημίων** (<http://www.synodos-aei.gr/announcements.html>) καθώς και τη **Διακήρυξη του Βερολίνου για την Ανοικτή Πρόσβαση στη Γνώση των Θετικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών** (https://openaccess.mpg.de/67671/BerlinDeclaration_gr.pdf) και τη **Διακήρυξη της Βουδαπέστης για την Ανοικτή Πρόσβαση** (<http://www.budapestopenaccessinitiative.org/boai-10-translations/greek-translation-1>).

Το Πανεπιστήμιο Αθηνών θεωρεί ότι με την εφαρμογή της νέας διαδικασίας, για την κατάθεση των εργασιών της “Γκρίζας Βιβλιογραφίας” στο Ψηφιακό Αποθετήριο, θα υπάρξει ευρύτερη προβολή, μέσω του διαδικτύου, του ερευνητικού

έργου που πραγματοποιείται στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και επιπλέον θα κατοχυρώνονται πληρέστερα τα πνευματικά δικαιώματα των συγγραφέων.

Οι φοιτητές και φοιτήτριες θα ενημερώνονται αναλυτικά από τη Γραμματεία σχετικά με τα βήματα που πρέπει να ακολουθούν για την ανάρτηση της εργασίας τους στο ψηφιακό αποθετήριο.